

Yerel Halkın Algı ve Tutumlarının İncelenmesi: Edirne’de Yunan ve Bulgar Ziyaretçilerin Etkilerine Yönelik Bir Araştırma

*Dr.Öğretim Üyesi Ebru Z. BOYACIOĞLU¹
Trakya Üniversitesi*

Edirne, Yunanistan ve Bulgaristan sınır kapılarına sahip Türkiye’nin Avrupa’ya açılan kentidir. Edirne; tarihsel birikimi, coğrafik ve kültürel yakınlığı, ekonomik olması gibi nedenlerden dolayı Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin gözde destinasyonu haline gelmiştir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Edirne’ye gelen Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerinin yerel halk tarafından nasıl algılandığını belirleyebilmektir. Yapılan araştırma sonucunda, Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerinin yerel halk tarafından olumlu karşılandığı tespit edilmiştir. Yerel halkın cinsiyet ve medeni durumu Yunan ve Bulgar ziyaretçilere yönelik algılarında bir farklılık göstermemektedir. Ancak Edirneli olanlar ve turizm sektöründe çalışanlar diğerlerine göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadırlar. Yerel halkın mesleklerine göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilere yönelik algılarında istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur. Esnaf/işletme sahibi olanlar, memur ve ev hanımlarına göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadır. Araştırma bulguları Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerinin genel olarak olumlu olduğunu ancak ekonomik etkilerinin artırılması için yerel ve ulusal düzeyde turizm politikaları ile geliştirilmesi gerektiğini işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yunan ve Bulgar Ziyaretçi, Yerel Halk, Edirne.

A Study on Determination of Local Residents Perception and Attitudes towards the Impact of Bulgarian and Greek Visitors in Edirne

Edirne is the city which has borders to Europe with Bulgaria and Greece countries. Edirne has become one of the destination most visited by Greek and Bulgarian visitors with its historical, geographical, cultural proximity and economic reasons. The aim of study is to determine the resident’ perceptions and attitudes of Greek and Bulgarian visitors impact. The results of the study shows a significant positive impact of Greek and Bulgarian visitors by local residents. The research reveals no significant differences between gender but the results show a significant differences in place of birth in Edirne and workers related to tourism, they perceive the effects of Greek and Bulgarian visitors more positively than others. According to the occupations of the local residents, there is a statistically significant difference, tradesmen/business owners perceived more positively then officers and housewives. Overall, research findings indicate the impacts of Greek and Bulgarian visitors are generally positive by local residents but should be developed with tourism policies at local and national levels to improve their economic impact.

Key Words: Greek and Bulgarian Visitors, Local Residents, Edirne.

---

¹Trakya Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü, e-mail: ebruzboyacioglu@yahoo.com

Giriş

Bir destinasyonun turizm pazarında yer edinebilmesi için geniş tüketici kitleleri arasında tanınması ve tutunması gerekmektedir (Doğanlı, 2006: 106). Turizm sektörünün bölgesel kalkınmada hedeflenen sonuçları sağlamasının öncelikli bir diğer koşulu da yerel halkın bu sektörü benimseyebilmesi, bir başka deyişle geleneksel ekonomik faaliyetlerini turizm ile bağdaştırabilmesidir. Turizmin sürdürülebilirliği için hangi turizm şeklinin geliştirileceği, ölçeği ve konumuna ilişkin yerli halkın onayı ve desteğinin kazanılması gerekmektedir (Avcıkurt, 2003).

Edirne, sahip olduğu zengin tarihi ve kültürel öğeleri, Avrupa'ya açılan iki sınır kapısı bulunması ve Euro karşısında Türk lirasının değer kaybından ötürü diğer Avrupa ülkelerine göre daha ekonomik olması gibi nedenlerden dolayı Yunan ve Bulgar ülkeleri için çekici bir destinasyon haline gelmiştir. Edirne'nin coğrafi konumu, kültürel öğeleri, ticaret olanakları, İstanbul'a fiziksel yakınlığı, Yunan ve Bulgar turistlerin tercih ettiği diğer unsurlar olarak değerlendirilmektedir. Edirne; Yunanistan ve Bulgaristan ile olan tarihi, kültürel ve coğrafik yakınlığı açısından diğer kentlere göre avantajlı konumdadır. Son yıllarda Kültür ve Turizm Bakanlığı; Edirne Valiliği, Trakya Üniversitesi, Trakya Kalkınma Ajansı ve Belediye eşgüdümünde gerçekleştirilen Sınır Ötesi Projeler, ortak çalışmalar Türkiye'nin ve özellikle Edirne'nin Yunan ve Bulgar dünyasıyla olan yakınlığına büyük katkı sağlamıştır.

Yunan ve Bulgar turistlerin ülkemize artan ilgisi ve Edirne'nin yakın bir destinasyon olması uluslararası turizm talebini arttırmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2018 verileri Türkiye'yi ziyaret eden Yunan ve Bulgar turist sayısının 3 milyonu aştığını belirtmektedir. Yunan ve Bulgar ziyaretçiler yılın 12 ayı Edirne'ye seyahatte bulunuyor olmalarından dolayı turizmin mevsimlik özelliği Edirne'de yaşanmamaktadır.

Araştırma Marka Kent olma yolunda kültürel destinasyon olarak belirlenen Edirne'de gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı, Edirne'ye gelen Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkisinin yerli halk tarafından nasıl algılandığının belirlenebilmesidir. Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin kentte ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel birtakım değişiklikler yarattığı bilinmektedir. Bu değişikliklerin yörede yaşayanlar tarafından nasıl algılandığı oldukça önemli bir konudur. Turizmin gelişmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için yerel halkın memnuniyeti ve olumlu tutum içinde olması önemlidir. Yerel halkın turizme ve turistlere yönelik tutumlarına yönelik çok sayıda araştırma olmasına karşın Edirne'de yerel halkın Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkisine yönelik bir araştırmaya rastlanamamıştır. Bu araştırmada Edirne'de yaşayan yerel halkın Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine ilişkin algı ve tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Literatür Araştırması

Artan küreselleşme eğilimleri ve dünya ekonomilerinde meydana gelen değişimler ekonomik amaçlı seyahatlerin artmasına ve çeşitlenmesine neden olmaktadır. İnsanların kendi ülkelerinin sınırlarını aşip başka bir ülkeye seyahat etmeleri ve bu ülkeden satın aldıkları malları beraberinde kendi ülkelerine götürmeleri uluslararası ticaretin görünmeyen ihracat ve ek ihracat boyutunu oluşturmaktadır. Turizmin ekonomik olduğu kadar sosyo-kültürel etkileri de ülkeler ve toplumlar açısından incelenmektedir.

Turizm yazınında yerel halkın turizme yaklaşımının tespitine, yerel halkın algı ve tutumlarını açıklamaya ilişkin ülkesel ve bölgesel düzeyde pek çok araştırma gerçekleştirilmiştir. Literatür incelendiğinde turizm sektörü bileşenlerini; yörenin turizm potansiyelleri, sektörde üretim yapan işletmeler, yerel yönetim birimleri ile yerel halkın oluşturduğu tespit edilmiştir.

Butler (1980) bir destinasyonda turizm faaliyetlerinin başlaması ile turizmin gelişmesi için yerel halkın desteğinin önemini vurgulamıştır. Yerel halkın turizmin gelişme sürecine katılımını sağlayarak görüşlerini almak, bilinçlendirmek, turizmin faydalarından nasıl yararlanılabileceğini öğretmek kendilerini turizmin bir parçası olarak görmelerini sağlayacaktır (Avcıkurt, 2003:85). Fransa, İtalya, İspanya, Yunanistan gibi destinasyonların turizm açısından gelişmelerinin en önemli nedenlerinden biri de, sahip oldukları turistik arz kaynakları ile birlikte yerel halkın turistlere olan yaklaşımlarıdır (Cengiz ve Kırkibir, 2007: 20). Bir bölgede turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için yerel halkın desteğinin sağlam olması gerekmektedir. Ayrıca yerel halka turizmin olumlu etkileri ne kadar çok aktarılırsa yerel halkın hem turistlere olan bakış açıları olumlu yönde değişecek hem de turizme olan destekleri artacaktır (Türker ve Türker, 2014:83). Turizmin etkileri ev sahibi ülke için hem pozitif hem de negatif sonuçlar doğurmaktadır (Mill, 1985:221). Bir takım olumlu ya da olumsuz sonuçlar yerel halkın turizme bakış açısını hem iyi yönde etkileyebilmekteyken hem de kötü yönde etkileyebilmektedir. Milman ve Pizam (1988) Florida'da yaptıkları çalışmalarında cinsiyete göre yerel halkın turizme bakışında farklılıklar tespit etmişlerdir. Long ve diğerlerinin (1990) Colorado'da yaptıkları çalışmalarında turizmin yerel halk tarafından gerek olumlu gerekse olumsuz olarak da algılandığı sonucu elde edilmiştir. Allen ve diğerlerinin (1993) Colorado'da yaptıkları çalışmada yerel halk ekonomik düzeylerine ve turizm satışlarına göre gruplandırılarak turizme yönelik tutumları incelenmiş, tutumların pozitif olduğu tespit edilmiştir. Korça (1994) Antalya'da yerel halkın turizm gelişmesine karşı tutumunda, genelde olumlu bir tavır içinde olduğunu ortaya koymuştur. Getz (1994) Spey vadisi-İskoçya'da Yerel halkın çoğu turizme karşı olumlu olmasına rağmen, olumsuz görüşlerin bir miktar arttığı tespit edilmiştir. Akis ve diğerleri, (1996) Kıbrıs'ta Yerel halkın turizmi ekonomik faydasından olayı desteklediğini ve olumlu yaklaşım sergilediğini ortaya çıkarmıştır. Haralambopoulos ve Pizam (1996) Samos Adası, Yunanistan'da Yerel halkın turizm sektörünü desteklediğini, aynı zamanda turizm kaynaklı yüksek fiyatlar, uyuşturucu bağımlılığı, vandalizm, şiddet gibi olumsuz unsurların da yaşandığını belirtmiştir. Boyacıoğlu (2002) Edirne'de yaptığı araştırmada yerli halkın turizme karşı olumlu bir tutum sergilediğini, ancak turizmin bir dizi olumsuz etkilerinin de (çevre kirliliği, mal ve hizmet fiyatlarındaki artış vb.) bilincinde olduğunu belirtmiştir. Gürsoy vd (2002) Virginia Eyaletinde Yerel halkın turizme karşı tutumunun demografik özelliklerine ve turizmden gelir elde etme durumuna göre farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Tosun (2002) Türkiye, Fiji ve Amerika'da yapılan benzer çalışmalarla karşılaştırmalı analiz yaparak Türkiye'deki yerel halkın diğer iki ülke halkına oranla turizmi daha az desteklediği, turizm için daha az olumlu algıya sahip olduğu tespit etmiştir. Akova (2006) Cumalıkızık'ta yaptığı Karşılaştırmalı Analiz ile yerel halkın turizme yönelik tutumlarının çoğunlukla olumlu olduğu tespit ederek, 2003 yılında 2001 yılına göre olumlu tutum seviyesinin yükseldiğini ve olumsuz algılamaların azaldığını belirlemiştir. Alettinoğlu (2007) Van'da Yerel halkın turiste ve turizme karşı pozitif bir bakış açısı sergilediğini ve turizm sektörünün desteklenmesine karşı olumlu yaklaşımlarını belirtmiştir. Gümüş ve Özüpekçe (2009) Foça'da Yerel halkın turizme yönelik olumlu görüşler sergilediğini, kırsal ve kentsel alanlarda yaşam, cinsiyet ve meslek durumuna göre anlamlı farklılıklar olmadığını ifade etmiştir. Vargas-Sanchez vd. (2009) İspanya, Huelva bölgesinden yerel halkın, turizm planlaması ve gelişimi için dikkate alınması gereken bir değişken olduğunu, turizmden kişisel fayda sağlayanların algılarının daha pozitif olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özdemir ve Kervankıran (2011) Afyonkarahisar'da yerel halkın turizme ve turiste olumlu baktığını, turizmin ekonomik etkilerine vurgu yapmakla birlikte, bölgede turizmin gelişiminin çevresel problemler getireceği endişesini de tespit etmiştir. Doğan ve Üngüren (2012) Isparta'da yerel halkın turizm potansiyeli hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını, bölgede turizm için alt yapı kaynaklarının yetersiz olduğunu tespit etmiştir.

Sharma ve Dyer(2012) Avustralya Sunshine Sahilinde yaptığı Karşılaştırmalı analiz sonucunda Yerel halkın algılarında 2008 2009 yılları arasında olumlu yönde artış olduğunu tespit etmiştir. Çalışkan & Özer, (2014) Kuşadası'nda yerel halkın Demografik değişkenleri ile turizm algısı arasında önemli bir ilişki tespit etmiştir. Türker (2014) Muğla ili Dalyan ilçesinde yaptığı araştırmada Turizmden ekonomik kazanç sağlayan işletme sahiplerinin, turizmin etkilerini daha olumlu algıladıklarını ve turizmi geliştirmede daha istekli olduklarını belirlemiştir. Boğan ve Sarıışık (2016) Alanya, Antalya yerel halkın turizm faaliyetlerine yönelik algıları üzerine yaptıkları çalışmada, yerel halkın turizm faaliyetlerinin bölgeye olumlu etkilerinin olumsuz etkilerinden daha fazla olduğu düşüncesine sahip olduklarını belirlemiştir. Karakaş ve Şengün(2017) Diyarbakır halkının turizmin ekonomik ek gelir sağladığı ve İş imkânları sunduğu, yaşam kalitesini arttırdığı için turizme bakış açısının olumlu yönde olduğu belirtmiştir. Lundberg(2017) İsveç Sahil Kesiminde yerel halk ile ikinci konut sahipleri arasındaki tutum farklılıklarını tespit ederek, ikamet türünün algıyı etkilediğini ve yerel halkın olumlu etkisini vurgulamıştır. Gündüz (2018) Yumurtalık ve Karataş ilçelerinde karşılaştırmalı analizinde Karataş'taki yerel halkın Yumurtalık'ta yaşayanlara göre turizmin gelişmesine yönelik olumlu algısının daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Çeken vd.'nin (2018) vd. nin yaptığı çalışmada Arap turistlerin Sapanca'ya ziyaretlerinin yerel halk tarafından olumlu karşılanmadığı, Sapanca halkına yarardan çok zarar verdiği düşüncesine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Literatür araştırması sonuçları çeşitli ülke ve bölgelerde yerel halkın turizme ve turistlere yönelik algı ve tutumlarının farklılaştığını göstermektedir. Bu bilgiler ışığında, Yunan ve Bulgar turistlerin Edirne'ye yoğun olarak gelmesi ile uluslararası turizmin gelişmeye başlaması ile Edirne'de yerel halkın bakış açısının tespit edilmesinin turizmin gelişmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi açısından son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Kültürel Destinasyon Edirne

Edirne daha çok tarım kenti olarak bilinmesine rağmen, coğrafik konumu, tarihsel, kültürel ve doğal zenginlikleri ile önemli bir turizm kimliğine sahiptir. Selimiye Camisi ve çok sayıda tarihi eserleri, Kırkpınar ve Hıdırellez-Kakava şenlikleri, Saroz Körfezi, Tava ciğeri ile Edirne turizm potansiyeli yüksek kentlerimizden birisidir.(İzmen,2014:103).

Edirne'de 658. si gerçekleştirilecek Kırkpınar Yağlı Güreşleri "Yaşatılan En Eski Spor" olarak UNESCO Somut Olmayan Dünya Kültürel Mirası listesine 2010 yılında dahil edilmiştir. Bahar Kutlaması olarak da bilinen kuşaktan kuşağa aktarılan Hıdırellez-Kakava Şenliklerinin de 2017 yılında UNESCO'nun aynı listesine dahil olması ile Edirne'de özellikle kültürel turizmin önemi kavranmış ve Edirne'de turizmin gelişimi ivmelenmiştir.

Edirne Türkiye'nin Avrupa'ya geçiş noktasındaki sınır ili olması, özellikle tarımsal üretimin yoğunluğu ve zengin bir kültürel mirası barındırması gibi nedenlerle; İlin ekonomisi içinde hizmetler sektörünün belirgin bir ağırlığı bulunmaktadır. İzmen(2014) Türkonfed tarafından yapılan araştırmada 2008-2012 yılları arasında konaklama ve yiyecek hizmeti girişimlerinde dört kat, istihdamda ise altı kat artış olduğunu tespit ederek istihdamdaki büyümede bölgesel katkının en yüksek olduğu sektörün konaklama ve yiyecek hizmeti sektörü olduğunu belirlemiştir.

Edirne ili Türkiye'nin serhat şehri olması ve ikisi demiryolu, üçü karayolu olmak üzere toplam beş sınır kapısı bulunması nedeni ile Avrupa'ya bir köprü görevi görmektedir. Kapıkule, Hamzabeyli sınır kapısı ile Bulgaristan, Pazarkule ve İpsala sınır kapıları ile Yunanistan üzerinden Avrupa ülkelerine karayolu bağlantıları vardır. Edirne'ye gelen ziyaretçi sayısı 2000 li yıllarda 500- 600 bin kişi iken, 2010'da 1 milyon ziyaretçi, 2012'de 2 milyon ziyaretçi ve

2018 yılında 3 milyon ziyaretçiye ulaşmıştır Euromonitor International'ın 'Dünyanın en çok turist çeken 100 şehri' 2015 raporuna göre Edirne 3 milyon 190 bin 400 ziyaretçi ile 61'inci sırada yer almıştır.

Tablo 1

Edirne'ye Giriş-Çıkış Yapan Yabancı Ziyaretçilerin Sınır Kapılarına Göre Dağılımı – 2017

Sınır Kapıları	Giriş Yapan Ziyaretçi	Çıkış Yapan Ziyaretçi
Hamzabeyli (K)	502 918	526 123
İpsala (K)	631 214	622 568
Kapıkule (K)	1 780 988	1 674 217
Pazarkule (K)	240 943	285 373
Kapıkule (T-Demiryolu)	9 776	9 654
TOPLAM	3 165 839	3 117 935

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı Sınır İstatistikleri Yıllık Bülteni-2017 (Temmuz 2018), Yayın No: 2018-2, ISSN-1300-6932, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html>

Tablo 1 verilerine göre yabancı ziyaretçilerin Edirne'ye en fazla giriş yaptığı sınır kapısı Türkiye'nin en büyük karayolu sınır kapısı konumundaki Kapıkule'dir. Karayolu ile Kapıkule ve Pazarkule sınır kapılarından gelen Avrupalı ziyaretçiler çeşitli bölgelere dağılmadan önce ilk olarak Edirne'ye uğramaktadır.

Tablo 2

Türkiye'ye Gelen yabancıların giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller -2018

İller	Gelen Ziyaretçi Sayısı	Toplam Ziyaretçi İçindeki Oranı %
İstanbul	13.432.990	34,02
Antalya	12.438.822	31,50
Edirne	3.835.131	9,71
Muğla	2.723.815	6,90
Türkiye Toplamı	32. 410. 034	100,00

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı Sınır İstatistikleri Yıllık Bülteni-2017 (Temmuz 2018), Yayın No: 2018-2, ISSN-1300-6932, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html>

Tablo 2 verilerine göre Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin % 9,71 i Edirne'den karayolu ile giriş yapmaktadır. Bu oran Antalya ve İstanbul'dan sonra Edirne'yi en fazla ziyaretçi gelen iller sıralamasında üçüncü sıraya yerleştirmektedir.

Tablo 3

Edirne'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlerine ve Sınır Kapılarına Göre Dağılımı – 2017

Ziyaretçilerin Milliyeti	Edirne Sınır Kapılarından Giriş Yapan Ziyaretçi Sayısı					
	Hamzabeyli (K)	İpsala (K)	Kapıkule (K)	Kapıkule (T)	Pazarkule (K)	Edirne Toplam
Bulgaristan	344 103	94 054	1 036 342	4 482	33 568	1 512 549
Yunanistan	383	248 784	3 361	28	189 959	442 515
Yunanistan + Bulgaristan	344.486	342.838	1.039.703	4.510	223.527	1.955.064
Genel Toplam	502 918	631 214	1 780 988	9 776	240 943	3 165 839

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı Sınır İstatistikleri Yıllık Bülteni-2017 (Temmuz 2018), Yayın No: 2018-2, ISSN-1300-6932, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html>

Tablo 3 verilerine göre Edirne'ye çeşitli sınır kapılarından giriş yapan Yunan ve Bulgar Ziyaretçilerin Yaklaşık 2 milyon düzeyindedir. Edirne'ye giriş yapan yabancı ziyaretçilerin % 61,75 i Yunan ve Bulgar turistlerden oluşmaktadır. Edirne Kültür Turizm Müdürlüğü verilerine göre Türkiye'ye Ocak-Şubat 2019 döneminde en çok yabancı ziyaretçi % 18,63 artış ile 274 bin 475 ziyaretçi ile Bulgaristan'dan gelirken, % 19,90 artış ve 235 bin 732 ziyaretçi ile Almanya ikinci sırada yer almaktadır. Bulgaristan ve Yunanistan'dan Gelen ziyaretçi sayısı fazla olmasına rağmen Altuğ ve diğerleri (2009) Yunan Bulgar ziyaretçilerin %85 inin 250 Euro'dan daha az harcama yaptıklarını belirterek harcama miktarını arttırmak adına Edirne'de turizmi çeşitlendirmenin önemini vurgulamışlardır.

Araştırma Tasarımı

Bu araştırmanın amacı, Edirne il merkezindeki yerel halkın Bulgar ve Yunan ziyaretçilerin etkilerine yönelik algı ve tutumlarını belirlemektir. Edirne kültürel, tarihsel ve doğal özellikleri yanında bir sınır kenti olması nedeniyle zengin bir turizm potansiyeline sahiptir. Bu gerekçelerle turizm özelde Edirne, genelde Trakya için bölgesel kalkınma yaratabilecek sektörlerdendir. Bu çalışmada Edirne il merkezindeki yerel halkın, ticaret sahiplerinin Bulgar ve Yunan ziyaretçilerin etkilerine yönelik yaklaşımları araştırılmıştır.

Araştırmada ulaşılmaya istenilen amaç başlıca soru cümleleri şeklinde aşağıdaki sıralanabilir:

- Edirne'deki yerel halkın Bulgar ve Yunan ziyaretçilerin etkilerine ilişkin algıları nasıldır?
- Edirne'de yerel halkın demografik özellikleri (cinsiyet, eğitim düzeyleri, meslekleri, Edirneli olup olmama durumu, turizm çalışması vb.) açısından Bulgar ve Yunan ziyaretçilerin algılanan etkileri farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırma "alan çalışması" niteliği taşımaktadır. Araştırmanın amacına yönelik çok fazla veri toplanabilmesi ve bireylerin davranışsal, güdüsel ve algısal özelliklerine ilişkin bilgilerin sağlanabilmesi nedenleriyle anket tekniği tercih edilmiştir (Ural ve Kılıç 2013:54). Araştırmada birincil ve ikincil veri kaynakları kullanılmıştır. Araştırmanın ikincil verilere dayalı kısmı konu ile ilgili ulusal ve uluslararası kitap, makale, tez, bildiri ve internet ortamı kaynaklarından yararlanılmıştır. Araştırmanın birincil verilere dayalı olan kısmında veri ve bilgilere ulaşmak için nitel araştırma yöntemlerinden "yüzyüze anket" veri toplama tekniği uygulanmıştır.

Örneklem

Araştırmanın ana kütlesi 2018 Nüfus kayıt sistemine göre il merkezinde yaşayan 180.327 kişidir. Ana kütle büyüklüğüne karşılık örneklem büyüklüğü tablosuna göre Örnek hacmi (gözlem sayısı) %95 güven aralığı ve %5 lik hata payına göre 383 olarak belirtilmiştir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004:50). Araştırmada 410 kişiye anket uygulanarak yeterli örneklem büyüklüğüne ulaşılmıştır.

Edirne il merkezinde örnekleme kapsamına giren kişiler kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak dağıtılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi ile ana kütlede veriler en hızlı, kolay ve ekonomik toplanabilmektedir (Aaker vd., 2007: 394). Kurtuluş vd. (2012:214), Türkiye'de gerçekleştirilen araştırmaların % 91.7 sinde kolayda örnekleme yöntemi uygulandığını tespit etmiştir. Örneklemin ana kütleyle en iyi temsil edebilmesi açısından Edirne'nin 24 farklı mahallesinde farklı sosyo-ekonomik özellikleri olan kişilere ulaşılması hedeflenmiştir. Kişisel görüşme ile yürütülen anket soruşturması 2018 Temmuz-Eylül ayları arasında uygulanmıştır. Yerel halk ile yürütülen anketlerin ortalama yanıtlama süresi 10 dakika olarak gerçekleşmiştir.

Verilerin Analizi

Anket formunun oluşturulmasında şimdiye kadar benzer amaçlar ile yürütülmüş araştırmalar incelenmiştir. Anket formu hazırlanırken Çeken vd. (2018) nin çalışmasından yararlanılmıştır. *Anket formu toplamda 2 bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümünde demografik özelliklere ilişkin soruların yer aldığı Kişisel Bilgi Formu, ikinci bölümünde ise yerel halkın Bulgar-Yunan ziyaretçilerin etkilerine yönelik algılarını kapsayan Değerlendirme Formu bulunmaktadır. Algılanan etkilere yönelik toplam 25 tane 5' li Likert ölçeği türünde önermeler yer almaktadır. Katılımcıların yöneltilen önermeleri, "1.Kesinlikle katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kararsızım, 4.Katılıyorum, 5.Kesinlikle katılıyorum" arasından seçerek yanıtlamaları talep edilmiştir.*

Edirne halkına uygulanan anketlerin tamamlanmasından sonra katılımcıların demografik özellikleri yüzde ve frekans yöntemleri ile analiz edilmiştir. Yerel halkın algılarına yönelik ifadelerin aritmetik ortalama ve standart sapma analizleri yapılmıştır. Kolmogorov-Simirnov testi uygulanarak verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiş, normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Parametrik testlerden t-testi ve "Tek Yönlü Varyans (Anova) analizi yapılarak, verilerin istatistiki açıdan anlamlılık düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi " $p < 0.05$ " olarak kabul edilmiştir.

Bir ölçeğin güvenilirliği, ölçme aracının farklı zamanlarda tekrarlanan ölçümlerde aynı sonucu verme derecesidir(Eymen, 2007: 74). Güvenilirlik analizi için kullanılan Cronbach' s Alpha değerinin 0,70 ve üstü olduğu durumlarda ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilir(Kalaycı, 2006: 405). Algılanan etkiler ölçeğinin güvenilirlik katsayısı Cronbach' s Alpha değeri 0,79 olarak bulunmuştur.

Araştırma Bulguları

Araştırmanın örneklem grubunda yer alan yerel halkın demografik ve kişisel özelliklerine ilişkin Frekans ve % dağılım oranları Tablo 4 de sunulmuştur.

Tablo 4 te Edirne'de ankete katılan yerel halkın Demografik özellikleri verilmiştir. Araştırmaya katılanların % 51,9 u erkektir. Yaş grubu dağılımlarına göre 29-38 yaş grubunda olanlar %25,8 ile en fazla orana sahiptir. Katılımcılardan % 54,2 si evlidir. Öğrenim düzeyleri açısından lisans mezunlarının en yüksek yüzdeye sahip olduğu %34,4 tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu % 75,8 i Edirnelidir. Meslek dağılımı açısından bakıldığında, esnaf/işletme sahibi olanların oranı % 29,5 ile diğer meslek gruplarından fazladır. Katılımcıların % 74,4 ü 16 yıldan fazla süredir Edirne'de ikamet ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 5 de Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerinin Edirne'de yerel halk tarafından algılarına yönelik değerlendirme sonuçları yer almaktadır. Genel olarak en yüksek ortalamaya sahip olan ifadeler, "Yunan ve Bulgar ziyaretçiler sayesinde Edirne'de parakende ticaret işletmelerinin iş hacmi artmaktadır ($\bar{X}=4,77$), "Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin konaklama yapması sağlanırsa ekonomik etkileri artar." ($\bar{X}=4,71$), "Genel olarak değerlendirdiğimde, Yunan ve Bulgar turistlerin ziyaretleri Edirne'ye yarar sağlamaktadır."($\bar{X}=4,69$), "Edirne'nin ekonomisi canlanmaktadır."($\bar{X}=4,54$), "Edirne'de gastronomi işletmelerinin iş hacmi artmaktadır."($\bar{X}=4,51$), "Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin harcama eğilimleri düşüktür."($\bar{X}=4,49$), "Edirne'de turizm işletmelerinin iş hacmi artmaktadır."($\bar{X}=4,42$), "Edirne'de Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin harcamaları sayesinde yaşam standartlarımız yükselmektedir."($\bar{X}=4,40$), "Hediyelik eşya sektörünün canlanmasını sağlamaktadır"($\bar{X}=4,16$) şeklindedir. Edirne'deki yerel halk tarafından Yunan Bulgar ziyaretçilerin etkilerinin genel olarak ekonomik açıdan faydalı ve olumlu bulunduğu belirlenmiştir. Bu olumlu görüşlere ilaveten yerel halk Yunan ve Bulgar Ziyaretçilerin "Kentini aşırı şekilde kalabalıklaşmasına neden olmaktadır." ($\bar{X}=4,36$), "Trafik yoğunluğuna neden olmaktadır." ($\bar{X}= 4,12$) ve "Çevre

kirliliğine yol açmaktadır.”($\bar{X}= 4,05$) gibi Edirne iline yansımaları olacağına dair de görüş bildirmişlerdir. “Genel olarak değerlendirdiğimde, Yunan ve Bulgar turistlerin ziyaretleri Edirne’ye zarar vermektedir.” ifadesi ise en düşük ortalamaya ($\bar{X}=2,64$) sahiptir. Bu durum yerel halkın Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine yönelik olumsuz bir algıya sahip olmadıklarının göstergesidir.

Tablo 4
Ankete Katılanların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Kişisel Özellikler(n=410)		Frekans	%	
Cinsiyet	Kadın	197	48,1	
	Erkek	213	51,9	
Yaş	18-28 yaş arası	79	19,3	
	29-38 yaş arası	106	25,8	
	39-48 yaş arası	102	24,9	
	49-58 yaş arası	77	18,8	
	59 ve üzeri	46	11,2	
Medeni Durum	Bekâr	188	45,8	
	Evli	222	54,2	
Öğrenim Düzeyi	İlköğretim	54	13,2	
	Lise	109	26,6	
	Önlisans	71	17,3	
	Lisans	141	34,4	
	Lisans üstü	35	8,5	
Edirneli Olma durumu	Edirneli	311	75,8	
	Edirneli değil	99	24,1	
Turizmle İlgili Bir İşte Çalışma Durumu	Evet	92	22,4	
	Hayır	318	77,6	
Turizm Sektöründeki Durumu n=92	Turizm Çalışanı	73	79,3	
	Turizm İşvereni	19	20,7	
	Öğrenci	45	11,0	
	Memur	92	22,4	
	Meslek	İşçi	59	14,4
		Esnaf/işletme sahibi	121	29,5
Ev hanımı		41	10	
Emekli		27	6,6	
İşsiz		25	6,1	
İkamet Süresi	5 yıl ve altı	34	8,3	
	6-15 yıl	71	17,3	
	16 yıl ve üzeri	305	74,4	

Tablo 5

Edirne’de Yerel Halkın Yunan ve Bulgar Ziyaretçilerin Etkilerine İlişkin İfadelere Verdiği Yanıtların Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İFADELER	Ortalama $\bar{X}$	Standart Sapma
1. Edirne’nin uluslararası tanınırlık düzeyi artmaktadır.	3,75	1,07
2. Edirne’nin ekonomisi canlanmaktadır.	4,54	0,71
3. Edirne’de birçok ürün ve hizmetin fiyatı artmaktadır.	3,98	1,22
4. Yeni iş olanakları ortaya çıkmaktadır.	3,22	1,65
5. Sadece küçük gruplara fayda sağlamaktadır	3,79	1,34
6. Hediyelik eşya sektörünün canlanmasını sağlamaktadır.	4,16	1,06
7. Edirne’de birçok kişiye iş imkânı sağlamaktadır.	3,55	1,27
8. Yunan Bulgar ziyaretçilerin fazla para harcamaları sayesinde yaşam standartlarımız yükselmektedir.	3,79	1,41
9. Edirne’de emlak fiyatlarının aşırı yükselmesine neden olmaktadır.	2,35	1,16
10. Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin konaklama yapması sağlarsa ekonomik etkileri artar.	4,71	0,79
11. Edirne’nin geleneksel kültüründe olumsuz değişimlere neden olmaktadır.	2,43	1,83
12. Edirne’nin dokusu bozulmaktadır.	3,87	1,37
13. Yunan ve Bulgar ziyaretçiler ile yerel halk arasında kültür alışverişi sağlamaktadır.	3,16	1,18
14. Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin harcama eğilimleri düşüktür.	4,49	1,22
15. Edirne’de doğal kaynakların tahribatına neden olmaktadır.	2,98	1,45
16. Kentin aşırı şekilde kalabalıklaşmasına neden olmaktadır.	4,36	0,99
17. Çevre kirliliğine yol açmaktadır.	4,05	1,23
18. Trafik yoğunluğuna neden olmaktadır.	4,12	0,83
19. Yunan ve Bulgar ziyaretçilere konut ve arsa satışı artmaktadır.	3,49	1,62
20. Edirne’de Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin harcamaları sayesinde yaşam standartlarımız yükselmektedir.	4,40	1,17
21. Edirne’de turizm işletmelerinin iş hacmi artmaktadır.	4,42	1,07
22. Edirne’de gastronomi işletmelerinin iş hacmi artmaktadır.	4,51	0,81
23. Edirne’de parakende ticaret işletmelerinin iş hacmi artmaktadır.	4,77	0,72
24. Genel olarak değerlendirdiğimde, Yunan ve Bulgar turistlerin ziyaretleri Edirne’ye zarar vermektedir.	2,64	0,73
25. Genel olarak değerlendirdiğimde, Yunan ve Bulgar turistlerin ziyaretleri Edirne’ye yarar sağlamaktadır.	4,69	0,98
Ölçeğin Genel Ortalaması: 3, 84		
Ölçeğin Standart Sapması: 0,30		
Ölçeğin Güvenilirliği: 0,79		

Edirne’de Yerel Halkın Demografik Özellikleri Açısından Algılanan Etkilere İlişkin Farklılık Testleri Sonuçları

Edirne’de yaşayan ve araştırmaya katılan yerel halkın Cinsiyet, Medeni Durum, Edirne’li Olma Durumu ve Turizmle İlgili Bir İşte Çalışma Durumuna göre değerlendirmelerinde algılanan etkilerin istatistiksel açıdan farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla yapılan t testi sonuçları Tablo 6 da sunulmuştur.

Yerel halkın cinsiyetine göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine yönelik algılarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunamamıştır ($p = 0,54$). Yerel halkın cinsiyetinin kadın ya da erkek olması Yunan-Bulgar ziyaretçilerin etkilerine yönelik algılarında bir farklılık göstermemektedir. Benzer şekilde katılımcıların Medeni durum değişkenine göre de t istatistik sonuçları $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmadığını göstermektedir ($p = 0,48$). Katılımcıların Edirneli olma değişkenine göre Yunan-Bulgar ziyaretçilerin olumlu etkilerde bulunduğu karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçlarına göre $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < 0,00$). Anlamlı olduğunu t skoru doğrulamaktadır. Yerel halkın Edirneli olma durumuna göre Edirneli

halk($\bar{x}=3,92$) Edirneli olmayanlara göre ($\bar{x}=3,67$) Yunan Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadırlar. Katılımcıların Turizmle ilgili bir işte çalışma durumu değişkenine göre Yunan-Bulgar ziyaretçilerin olumlu etkilerinin karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçlarına göre $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p<0,00$). Yerel halkın Turizmle ilgili bir işte çalışma durumuna göre Turizm sektöründe çalışanlar ($\bar{x}=3,97$) bu sektörde çalışmayanlara göre ($\bar{x}=3,88$) Yunan Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadırlar.

Tablo 6

Yerel Halkın Cinsiyet, Medeni Durum, Edirneli Olma Durumu ve Turizmle İlgili Bir İşte Çalışma Durumlarına Göre Yunan ve Bulgar Ziyaretçilerin Etkilerine Yönelik Algılarının Karşılaştırılmasına İlişkin t Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	$\bar{X}$	s.s.	t	Sig.(p)
Cinsiyet	Kadın	197	3,79	0,27	0,97	0,54
	Erkek	213	3,81	0,31		
Medeni Durum	Evli	222	3,82	0,32	2,14	0,48
	Bekar	188	3,78	0,29		
Edirneli Olma Durumu	Edirneli	311	3,92	0,35	5,36	0,00*
	Edirneli Değil	99	3,67	0,31		
Turizmle İlgili Bir İşte Çalışma Durumu	Çalışıyor	92	3,97	0,41	3,22	0,00*
	Çalışmıyor	318	3,88	0,28		

* $p<0,05$

Tablo 7

Edirne'de Yerel Halkın Eğitim Durumu, Meslek ve İkamet Sürelerine göre Yunan ve Bulgar Ziyaretçilerin Etkilerine Yönelik Algılarının Karşılaştırılmasına İlişkin Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	$\bar{X}$	s.s.	F	Sig.(p)	Tukey
Eğitim Durumu	a. İlköğretim	54	3,69	0,33	3,25	0,00*	b>c,d
	b. Lise	109	3,99	0,17			
	c. Önlisans	71	3,87	0,21			
	d. Lisans	141	3,81	0,19			
	e. Lisansüstü	35	3,76	0,29			
Meslek	a. Öğrenci	45	3,62	0,61	5,48	0,03*	d>b,e c>b
	b. Memur	92	3,79	0,47			
	c. İşçi	59	3,89	0,41			
	d. Esnaf/işletme sahibi	121	3,97	0,29			
	e. Ev hanımı	41	3,82	0,33			
	f. Emekli	27	3,67	0,45			
	g. İşsiz	25	3,63	0,58			
İkamet Süresi	5 yıl ve altı	34	3,83	0,85	0,92	0,71	
	6-15 yıl	71	3,76	0,47			
	16 yıl ve üzeri	305	3,81	0,79			

* $p<0,05$

Tablo 7 de Edirne’de Yerel Halkın Eğitim Durumu, Meslek ve İkamet Sürelerine göre Göre Yunan ve Bulgar Ziyaretçilere Yönelik Algılarının Karşılaştırılmasına İlişkin Anova (Tek Yönlü Varyans Analizi) Testi Sonuçları sunulmuştur. Yerel halkın Eğitim durumuna göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine yönelik algılarının karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi sonuçları incelendiğinde $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,00$). Tablo 7 de verilen Tukey testi sonuçlarına göre lise mezunları ($\bar{X}=3,99$) önlisans ($\bar{X}=3,87$) ve üniversite lisans mezunlarına göre ($\bar{X}=3,81$) Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadır. Sonuçlar lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip yerel halkın ilkokul mezunlarına göre Yunan-Bulgar ziyaretçilerin etkilerini algılamada daha olumlu olduklarını göstermektedir.

Yerel halkın mesleklerine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi sonuçları incelendiğinde de $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,03$). Tukey testi sonucuna göre, Esnaf/işletme sahibi olanlar ($\bar{X}=3,97$), memur ($\bar{X}=3,79$) ve ev hanımlarına ($\bar{X}=3,82$) göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadır. Buna ilaveten işçiler ($\bar{X}=3,89$) memurlara ($\bar{X}=3,79$) göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadır. Edirne’de ikamet süresine göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine ilişkin algılarının karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi sonuçları incelendiğinde $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır ($p=0,71$). İkamet süresi Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine ilişkin algıyı etkilememektedir.

Sonuç

Yerel halkın turizm etkilerine yönelik algıları, turizmin gelişimi açısından önem taşımaktadır. Yerel halkın turizm etkilerine yönelik algılarının tespit edilmesi ve turizm politikalarının elde edilen veriler doğrultusunda şekillendirilmesi gerekmektedir. Bu düşünceden yola çıkarak son yıllarda Yunan ve Bulgar turistlerin gözde ziyaret yerlerinden biri olan Edirne’ye yönelik bir araştırma yapılmıştır. Edirne, sahip olduğu turistik arz kaynakları ile binlerce Yunan ve Bulgar turist için ziyaret merkezi haline gelmiştir.

Yapılan araştırma sonucunda, Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin Edirne’ye olumlu katkılar yaptığı ve zarardan çok yarar sağlamakta olduğu görüşünün hakim olduğu belirlenmiştir. Yunan ve Bulgar turistlerin harcama oranlarının çok yüksek olmadığı bilinmektedir. Fakat yapılan araştırma sonucunda, Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin Edirne’de yerel halkın yaşam standartlarını yükselttiği, Edirne’nin ekonomisini canlandırdığı, iş imkânı yarattığı ve Edirne’ye zenginlik getirdiği yönünde olumlu ekonomik etkiler sağladığı yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin daha fazla alışveriş yapmalarını sağlayacak cazip yatırımların artırılması gerekmektedir. Kültürel etki boyutuyla değerlendirme yapıldığında ise, “Yunan ve Bulgar turistler ile yerel halk arasında kültür alışverişi sağlamaktadır.”, “Yunan ve Bulgar turistlerden yeni bilgiler öğrenilmektedir.” ifadelerine katılım oranlarının yüksek olması yerel halk ile Yunan ve Bulgarların etkileşiminin yeterli düzeyde olduğunu çağrıştırmaktadır. “Edirne’nin geleneksel kültüründe olumsuz değişimlere neden olmaktadır” ifadesinde katılımın düşük olması da olumlu bir algı olarak değerlendirilmiştir. Yunan ve Bulgar kültürüne yakınlık böyle bir algı oluşmasına neden olabilir.

Araştırma bulgularında en yüksek ortalamaya sahip olan ifadeler “Yunan ve Bulgar ziyaretçiler sayesinde Edirne’de parekende ticaret işletmelerinin iş hacmi artmaktadır” “Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin konaklama yapması sağlanırsa ekonomik etkileri artar.”, “Genel olarak değerlendirdiğimde, Yunan ve Bulgar turistlerin ziyaretleri Edirne’ye yarar sağlamaktadır.” “Edirne’nin ekonomisi canlanmaktadır.”, “Edirne’de gastronomi işletmelerinin iş hacmi

artmaktadır.”, “Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin harcama eğilimleri düşüktür.”, “Edirne’de turizm işletmelerinin iş hacmi artmaktadır.”, “Edirne’de Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin harcamaları sayesinde yaşam standartlarımız yükselmektedir.” şeklindedir. Bu olumlu görüşlere ilaveten yerel halk Yunan ve Bulgar Ziyaretçilerin “Kentin aşırı şekilde kalabalıklaşmasına neden olmaktadır.”, “Trafik yoğunluğuna neden olmaktadır.” ve “Çevre kirliliğine yol açmaktadır.” gibi Edirne iline olumsuz yansımaları olacağına dair de görüş bildirilmişlerdir.

Yerel halkın cinsiyetinin kadın ya da erkek olması Yunan-Bulgar Ziyaretçilere yönelik algılarında bir farklılık göstermemektedir. Benzer şekilde katılımcıların Medeni durum değişkenine göre de istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların Edirneli olma ve turizm sektöründe çalışma durumu değişkenleri açısından ise istatistiki olarak fark tespit edilmiştir. Edirneli olan katılımcılar Edirneli olmayanlara göre Yunan Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadırlar. Turizm sektöründe çalışanlar bu sektörde çalışmayanlara göre Yunan Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadırlar.

Yerel halkın Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine yönelik algılarının karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi sonuçlarına göre eğitim durumuna göre istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur. Tukey testi sonuçlarına göre lise mezunları, önlisans ve üniversite lisans mezunlarına göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadır. Sonuçlar lise ve üzeri eğitim düzeyine sahip yerel halkın ilkokul mezunlarına göre Yunan-Bulgar ziyaretçilerin etkilerini algılamada daha olumlu olduklarını göstermektedir. Yerel halkın mesleklerine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi sonuçları incelendiğinde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmuştur Tukey testi sonucuna göre, Esnaf/işletme sahibi olanlar, memur ve ev hanımlarına göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadır. Buna ilaveten işçiler memurlara göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini daha olumlu algılamaktadır. Edirne’de ikamet süresine göre Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine ilişkin algılarının karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi sonuçları incelendiğinde anlamlılık düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı fark bulunmamıştır. İkamet süresi Yunan Bulgar ziyaretçilerin etkilerine ilişkin algıyı etkilememektedir.

“Genel olarak değerlendirdiğimde, Yunan ve Bulgar turistlerin ziyaretleri Edirne’ye zarar vermektedir.” ifadesinin en düşük ortalamaya sahip olması ise yerel halkın Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerine yönelik olumsuz bir algıya sahip olmadıklarının göstergesidir. Katılımcıların olumlu ekonomik görüşlerine ilaveten Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin “Kentin aşırı şekilde kalabalıklaşmasına neden olması” “Trafik yoğunluğuna neden olması” ve “Çevre kirliliğine yol açması.” gibi birtakım çevresel yansımaları olacağına dair görüş bildirmeleri; yerel halkın çevreye duyarlı ve sürdürülebilir bir turizm gelişimi konusundaki hassasiyetlerini belirtmesi açısından önemlidir.

Araştırma sonucu, yerel halkın Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin etkilerini olumlu algıladıkları tespit edilmiştir. Yerel halkın yabancı turistlere olumlu tutum içerisinde olması önemlidir. Bir destinasyonda yerel halk tarafından ziyaretçilerin algılanan olumlu etkileri turizm gelişimine katkı sağlayacaktır. Ancak Edirne’nin tarihi, doğal ve kültürel zenginliklerine rağmen, en önemli ekonomik sektörlerden birisi olan turizmin yerli turistler ve sadece iki farklı ülkeden gelen çoğu da günübirlikçi olan yabancı ziyaretçilere bağımlı olması dikkat çekicidir. Son dönemlerde Edirne’ye gelen Yunan ve Bulgar ziyaretçilerinin Türk lirasında yaşanan değer kaybı nedeni ile artmış olması dikkate alındığında sürdürülebilirlik sorunları önem kazanmaktadır. Yerel halk Yunan ve Bulgar ziyaretçilerin konaklama yapmasının sağlanması durumunda ekonomik etkilerinin artacağına ilişkin görüş bildirmişlerdir. Konaklama

olanaklarının Yunan ve Bulgar ziyaretçiler açısından cazip hale getirilerek optimal seviyelere çıkarılması ekonomik etkilerin artmasına katkı yapacaktır.

Turizm planlama çalışmalarının yerel halk ve tüm paydaşlar ile eşgüdüm içinde gerçekleştirilmesi sürdürülebilir turizm hedeflerine daha etkin bir şekilde ulaşılmasına katkı sağlayabilir. Edirne'ye yönelik üretilecek turizm politikalarının bu hususları dikkate alması çalışmanın önerisi olarak değerlendirilebilir.

Tüm bilimsel çalışmalarda olduğu gibi bu araştırmanın da bazı kısıtları vardır. Bu araştırmanın sonuçları yalnızca Edirne il merkezinde anket uygulanan yerel halk için geçerli olduğundan genelleme yapılmamalıdır.

Kaynaklar

- Aaker, D.A., Kumar,V. & Day, G.S., (2007). Marketing Research, 9. Edition, John Wiley & Sons, Danvers
- Akis, S., N.Peristians ve J.Warner (1996). "Residents' Attitudes to Tourism Development: The Case of Cyprus." *Tourism Management*, 17(7), 481–494.
- Akova, O.(2006). "Yerel Halkın Turizmin Etkilerini Algılamalarına ve Tutumlarına Yönelik Bir Araştırma", *Akademik İncelemeler Dergisi*, Sayı: 2, Cilt: 1.
- Alaeddinoğlu, F. (2007). "Van Halkının Turisti ve Turizmi Algılama Şekli", *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 5,(1). 1-16.
- Allen L., .H. R. Hafer, P.T. Long, ve R. Perdue (1993). "Rural Residents Attitudes Toward Recreation and Tourism Development." *Journal of Travel Research* 3 (4): 27-33.
- Altuğ,N., Küçükaltan D., Lorcu F., Tunali E., Çavuşgil B., (2009)."Bavul Ticareti Kapsamında Edirne'ye Gelen Ziyaretçilerin Bölge Ekonomisine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma", *Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi, TÜBAP: 2009–102, Edirne, Temmuz 2011.*
- Avcı Kurt C., (2003). *Turizm Sosyolojisi, Turist-Yerel Halk Etkileşimi*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Boğan E.Sarışık M.,(Nisan, 2016). "Yerel Halkın Turizm Faaliyetine Yönelik Görüş ve Algılamalarının Belirlenmesi Üzerine Alanya'da Bir Araştırma", *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı: 12,
- Boyacıoğlu E. Z., (2002). "Turizm Sektörünün Edirne İline Sosyo-Ekonomik Katkısı Ve Yerli Halkın Turizme Yaklaşımı", *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez*, Edirne.
- Butler R. W, (1980). "The Concept of a Tourist Area Cycle of Evolution: Implications for Management of Resources", *Canadian Geographer*, Sayı: 24, Ekim, 1980.
- Cengiz E. Kırbir F., 2007. "Yerel Halk Tarafından Algılanan Toplam Turizm Etkisi İle Turizm Desteği Arasındaki İlişkiye Yönelik Bir Model Önerisi", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 1, Cilt: 7,
- Çalışkan, U, Özer, Ö . (2014). "Yerel Halkın Turizme Karşı Tutumu: Kuşadası İlçesinde Karşılaştırmalı Bir Uygulama". *Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 15 (2), 117-133. DOI: 10.24889/ife.268171
- Çeken, H , Özdemir Yılmaz, G , Ertürk, N . (2018). "Arap Ülkelerinden Gelen Turistlerin Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Algısı: Sapanca Örneği" *T,rakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (1), 401-414. Doi: 10.26468/Trakyasobed.396605
- Doğan, H., ve Üngüren, E. (2012). "Yerel Halkın Isparta Turizmine Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma", *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1). 103-122.

- Doğanlı B., 2006. “Turizmde Destinasyon Markalaşması ve Antalya Örneği, Süleyman Demirel Üniversitesi”, İşletme Bölümü Doktora Tezi, Temmuz.
- Eymen, Erman, U. (2007). SPSS 15.0 Veri Analiz Yöntemleri. İstatistik Merkezi Yayın No:1, Ekim, www.istatistikmerkezi.com
- Getz, D. (1994) “Residents' Attitudes Toward Tourism: A Longitudinal Study in Spey Valley”, Scotland, *Tourism Management*, 15 (4), 247-258.
- Gümüş N. Özipekçe S.(2009). “Foça’da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, Sayı:2, Cilt:6.
- Gündüz, S. (2018). “Gelişme Potansiyeli Olan İki Turistik Destinasyonun Turizm Algılarının Karşılaştırmalı Analizi”, *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9 (16), 2186-2216. DOI: 10.26466/opus.488404.
- Gürsoy, D., Jurowski, C. A., & Uysal, M. (2002). “Resident attitudes: A structural modeling approach”, *Annals of Tourism Research*, 29(1), 79-105. [https://doi.org/10.1016/S0160-7383\(01\)00028-7](https://doi.org/10.1016/S0160-7383(01)00028-7)
- Haralambopoulos, N. ve A. Pizam (1996). “Perceived Impacts of Tourism: The Case of Samos.” *Annals of Tourism Research* 23:503–526.
- İzmen Ü., (2014). “Bölgesel Kalkınma Dinamikleri: Edirne İçin Orta Gelir Tuzağından Çıkış Stratejileri ve 2023 Senaryoları”, *Trakya Kalkınma Ajansı ve TÜRKONFED Yayını*.
- Kalaycı Ş., (2006). (Ed.), “SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri” Ankara.
- Karakaş A. Şengün H.İ. (2017). Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Yönelik Tutumları, *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi* Yıl: 2017 Cilt: 8 Sayı: 15, 183-202.
- Kurtuluş S. Kurtuluş K. Öztürk S. (2012). “Research Methodology in Marketing Publications in Turkey: Review and Evaluation”, 6th International Multi-Conference on Society, Cybernetics and Informatics, Orlando, Florida, July 17th-20th 2012, s.212-216.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (Temmuz 2018). Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Sınır İstatistikleri Yıllık Bülteni-2017, Yayın No: 2018-2, ISSN-1300-6932, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html>
- Korça, P.(1994).“Halkın Turizmin Çevresel Etkilerini Algılaması ve Değerlendirmesi” TUGEV Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı YayınNo:31,1-128.
- Long, P.T., R. Perdue ve L. Allen (1990). Rural Resident Tourism Perceptions and Attitudes by Community Level of Tourism. *Journal of Travel Research* 23(9):3–9.
- Lundberg E. (2017). “The Importance Of Tourism Impacts For Different Local Resident Groups: A Case Study Of A Swedish Seaside Destination”, *Journal of Destination Marketing & Management* Volume 6, Issue 1, March, 46-55.
- Mill R.C., Marrison M., (1985). “The Tourism System”, Prentice-Hall Inc., New Jersey.
- Milman, A. ve Pizam, A. (1988). “Social Impact Of Tourism On Central Florida.” *Annals of Tourism Research*, 15 (2):191-204.
- Özdemir, M , Kervankıran, İ . (2011). “Turizm ve Turizmin Etkileri Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Afyonkarahisar Örneği.”, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 0 (24), 1-25. Retrieved From <Http://Dergipark.Org.Tr/Marucog/Issue/471/3829>
- Tosun, C. (2002). “Host Perceptions of Impacts: A Comparative Tourism Study”. *Annals of Tourism Research*, 29:231–253.
- Türker Özaltın G. Türker A.(2014). “Yerel Halkın Turizm Etkilerini Algılama Düzeyi Turizm Desteğini Nasıl Etkiler: Dalyan Destinasyonu Örneği.” *Electronic Journal of Vocational Colleges*, Sayı:1, Cilt: 4, Mayıs.
- Türkiye İstatistik Kurumu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi <http://www.tuik.gov.tr>(18.01.2018)

- Vargas-Sanchez, A., Plaza-Mejia, M.A., Porras-Bueno, N. (2009). "Residents' Attitudes Towards Tourism Development in the Spanish Province of Huelva", Narodnostopanski Arhiv, International Edition, 31-63.
- Yazıcıoğlu, Y. Erdoğan, S. (2004). Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.